

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ,

Ἐκδιδόμενον τὴν πρώτην καὶ δεκάτην πέμπτην ἐκάστου μηνός,

ΥΠΟ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΒΑΜΠΙΑ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑ.	Ἐν Ἑλλάδι	δραχ. 6.	Μετὰ παραρτήματος. . . .	δραχ. 10.
"	Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ . .	φράγ. 8.	"	φράγ. 12.
ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ.	Ἐν Ἀθήναις μόνον . . .	δραχ. 3.	"	δραχ. 5.

Η ΘΕΑ

ΛΟΓΙΚΟΤΗΣ,

ὑπό

T. MICHELET.

Ἐγνώρισα κατὰ τὸ 1816 τὴν δεσποινίδα Δωροθέαν . . . ἥτις, δὲν ἤξεύρω εἰς τίνα πόλιν, ὑπεκρίθη τὴν Θεάν τοῦ Λόγου κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ 1793. Ἦτο γυνὴ ἔμφρων καὶ παραδειγματικῆς ζωῆς. Ἐξελέξαντο δὲ αὐτὴν εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ἀξίωμα διὰ τὸ μέγα τῆς ἀνάστημα καὶ τὴν καλὴν αὐτῆς φήμην, ἂν καὶ οὐδέποτε ἦτο ὠραία, ἀλλὰ καὶ πῶς ἠλλοιοθώριζε μάλιστα.

Οἱ ἰδρυταὶ τῆς νέας λατρείας, οἵτινες δὲν ἐσχέποντο νὰ τὴν ταπεινώσωσι, διέτασσον ἐπίτηδες, διὰ τοῦ τύπου, τοὺς θέλοντας νὰ τελέσωσιν ἑορτὰς εἰς ἄλλας πόλεις, νὰ ἐκλέξωσι διὰ τὴν τόσῳ σεβαστὴν ταύτην θέσιν πρόσωπα, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτήρ καθιστᾷ τὴν καλλιοτὴν ἀξιουέβαστον, τῶν

ὁποίων ἡ αὐστηρότης τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποκρούει τὸ ἄσεμνον, καὶ πληροῖ τὰς καρδίας αἰσθημάτων ἀγνῶν καὶ τιμῶν. Τοιαῦται δὲ ἐγένοντο νεάνιδες σεβαστῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες ἐχουσίως ἢ ἀκουσίως, ὤφειλον νὰ ὑποκριθῶσι τὴν Θεάν τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου.

Ἡ Θεὰ Λογικότης παρέστη ἐν τῷ Ἀγίῳ Σουλπικίῳ ὑπὸ τῆς συζύγου ἐνός τῶν πρώτων ἀρχόντων τῶν Παρισίων, ἐν τῇ Παναγίᾳ ὑπὸ τινος ἐνδόξου καλλιτέχνηδος, ἀγαπωμένης καὶ σεβαστῆς, τῆς δεσποινίδος Μαϊλάρδ. Γνωστὸν πόσον αἱ πρῶται αὐταὶ ὑποκρίτριαὶ ὑποχρεοῦντο (παρὰ τῆς τέχνης αὐτῆς μάλιστα) εἰς ζωὴν κοπιώδη καὶ σεμνοπρεπῆ. Τὸ θεῖον τοῦτο δῶρον ἀντηλλάσσετο αὐταῖς ἀντὶ ἄκρας ἀποχῆς ἐκ τῶν πλείστων ἀπολαύσεων. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν οἱ φρόνιμοι ἀναθέσωσι τὴν ἱερατεῖαν εἰς τὰς γυναῖκας, ὡς ἐν τῇ Ἀρχαιοτάτῃ, τίς θέλει ἐκπλαγῆ βλέπων προπορευομένην τῶν ἐθνικῶν πομπῶν τὴν ἀγαθὴν, τὴν φιλάνθρωπον, τὴν ἀγνὴν Κάρσιαν Βιαρδῶτ;

Ἀλλὰ, τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς ἑορτῆς ἔτι, ἐσχέφθησαν ὅτι τὸ σύμβολον,

ὅπερ ἤθελε παραστήσει τὴν Λογικότητα ἐπρεπε νὰ ἦναι ἀγαλμα. Παρατηρήσαντες ὁμῶς ὅτι μόνιμον εἶδωλον ἠδύνατο νὰ ἀναμνήσῃ τὴν Παρθένον καὶ νὰ πλάσῃ ἐτέραν εἰδωλολατρείαν, ἐπροτίμησαν εἶδωλον κινήτων, ἐμψυχον καὶ ζῶν, ὅπερ, ἀλλαττόμενον εἰς ἐκάστην ἑορτὴν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ ἀντικείμενον δεισιδαιμονίας.

Ταῦτα συνέβαινον καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Σωμέτ (Chaumette), ὁ διαδόχτος προμηθευτῆς τῆς Κοινότητος, διαφωνήσας καὶ ἀντιπολιτευθεὶς τὸν σύντροφόν του Ἐβερτ (Hébert), ἐξητήσατο ἵνα ἡ ἀλλόκοτος τυραννία τῶν μικρῶν ἐπαναστατικῶν συλλόγων ἐπιτηρεῖται, καὶ περιορισθῇ ὑπὸ τῆς ἐπαγρυπνήσεως τοῦ γενικοῦ συμβουλίου. Ὑπὸ τὴν σημαίαν ταύτην τῆς μετριότητος καὶ τῆς συγκαταβατικῆς δικαιοσύνης καθιδρύθη, τῇ 10 νοεμβρίου, ἡ νέα θρησκεία. Ὁ Κοσσέκ ἐποίησε τὸ μέλος, ὁ δὲ Σενιέρος τὴν ποίησιν. Κατεσκευάσαν, καλὰ κακὰ, εἰς δύο ἡμέρας, ἐν τῷ στενοτάτῳ χορῷ τῆς Παναγίας ναὸν τῆς Φιλοσοφίας, ὃν ἐκόσμουσαν αἱ προτιμαί τῶν σοφῶν καὶ τῶν πατέρων τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ ναὸς ἔκειτο ἐπὶ ὄρους, καὶ ἐπὶ τινος βράχου ἔκαιεν ἡ δὰς τῆς Ἀληθείας. Οἱ ἄρχοντες παρεκάθηοντο ὑπὸ τὰς στήλας. Παντελῶς ὄπλα, παντελῶς στρατιῶται· ἀλλὰ δύο συραὶ παρθένων παιδῶν ἔτι ἦσαν ὁ μόνος κόσμος τῆς ἑορτῆς· ἔφερον δὲ αὐταὶ ἐσθῆτας λευκάς, καὶ ἦσαν ἐστεμμέναι μετὰ κλάδων δρυὸς, καὶ ὄχι, ὡς εἶπον, μετὰ ῥόδων.

Ἡ Θεὰ τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου, λευκὰ ἐπίσης φέρουσα καὶ ἐπανωφόριον κυανοῦν ἐξεληθοῦσα τοῦ ναοῦ τῆς Φιλοσοφίας, ἐκάθησεν ἐπὶ ἀπλῆς ἐδρας ἐκ χλόης. Αἱ νέαι κόραι ἐψαλλον τὸν ὕμνον τῆς ἐγείρεται, διέρχεται παρά τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ῥίπτουσα ἐπὶ τῶν παραστεκομένων, ἐν βλέμμα, ἐν μειδιάμα· εἰσέρχεται. Τὴν

ὕμνουσιν ἔτι. . . Τὴν ἐπρόσμενον. . . Τετέλεσται. . .

Τελετὴ ἀγνή, ἀλλὰ σκυθρωπὴ, ξηρὰ, πληκτικὴ. (*) Ἐκ τῆς Παναγίας (**) ἡ Λογικότης ἐπορεύθη εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπου εἰσῆλθε μετὰ τῆς ἀθώας αὐτῆς συνοδείας τῶν μικρῶν λευχειμονουσῶν παρθένων. — Ἡ Λογικότης, ἡ φιλανθρωπία, ὁ Σωμέτ, ὅστις τὴν ὠδήγει, δυνάμει τῆς γενναίας πρωτοβουλίας, ἣν ἔλαβεν ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης τὴν προτεραίαν, συνεφώνουν ἐντελῶς πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς Συνελεύσεως.

Ἀδελφότης εἰλικρινεστάτη συνεδέθη μετὰ τῆς Κοινότητος, τῆς Συντακτικῆς καὶ τοῦ λαοῦ. Ὁ πρόεδρος ἐκάθησε τὴν Θεάν τοῦ Λόγου παρ' αὐτῷ, δούς αὐτῇ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Συνελεύσεως, τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν, καὶ πάντες, ἐνωθέντες πρὸς στιγμὴν ὑπὸ τὸ γλυκὺ βλέμμα τῆς, ἤλπισαν καλλιτέρας ἡμέρας.

Ὁ χρὸς ἡλῖος τῆς δειλῆς εἰσπίπτων μόλις ἐφώτισε τὴν σκοτεινὴν αἴθουσαν. Οἱ Δανδονισταὶ ἐξήτησαν ἵνα ἡ Συνέλευσις τηροῦσα τὴν ὑπόσχεσίντης πορευθῇ εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ ἀντεπισκεφθῇ τὴν Θεάν τοῦ Λόγου. Πάντες ἠγέρθησαν ὁμοθυμῶς.

Ὁ καιρὸς ἦτο θαυμάσιος, καθαρὸς καὶ ὀριμύς, ὡς εἶναι πάντοτε αἱ ἡμέραι τοῦ χειμῶνος. Ἡ Συντα-

(*) Εἶναι ἀναγκαστικὸν νὰ εἴπωμεν ἔτι ἡ λατρεία αὐτὴ δὲν ἦτο παντελῶς ἡ ἀληθὴς τῆς ἐπαναστάσεως λατρεία; ἦτο ἡδὲ γὰρ καὶ ἀσθενὴς, πολὺ γὰρ ἔπειθε νὰ ἀνανεωθῇ. Ἡ ψυχρὰ αὐτὴ ἀπόπειρα τοῦ 1793 δὲν ἐξήρχετο τοῦ ζήοντος κόλπου τοῦ ἀλλὰ τῶν σκεπτικῶν σχολῶν τοῦ καιροῦ τῆς ἐγκυκλοπαιδείας. — Ὁχι, ἡ ἀρνητικὴ αὐτὴ μορφή, ἡ ἀφρημένη τοῦ Θεοῦ, ἕσον εὐγενῆς καὶ ὑψηλὴ καὶ ἐν ἧτο, δὲν ἦτο ἐκείνη, ἣν ἐζήτουν αἱ καρδίαι καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ καιροῦ. ἵνα ὑποστηριχθῇ ἡ φιλοτιμία τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων, ἐχρημάζετο ἄλλοις τις Θεὸς τοῦ τῆς γεωμετρίας. Ὁ ἰσχυρὸς Θεὸς τῆς φύσεως, αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεὸς ὁ Πατὴρ καὶ δημιουργὸς δὲν ἤρκει· δὲν ἤρκει ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Νεώτου καὶ τοῦ Λαβοαζιέρου· ὁ Θεὸς, ὅστις ἔπρεπε εἰς τὰς ψυχὰς, ἦτο ὁ Θεὸς τῆς ἠρωϊκῆς Δικαιοσύνης· δι' ἧς ἡ Γαλλία, ἰέρεια ἀπλοισμένη ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὤφειλε νὰ ἀνεκλύσῃ τῶν τέφων τοὺς ἐνταρτισθέντες λαοὺς.

(**) Ἐκκλησίαι ἐν Παρισίοις.

II

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην περιεπάτουσαν παρά τὴν ὄχθην μικροῦ ῥυακίου.

Εἶχον ἐπισκεφθῇ καὶ ἄλλοτε τὸ μέρος τοῦτο ζητῶν ἐμπνεύσεις ποιητικὰς, διότι τότε ἠγάπων, καὶ ἐπίστευον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἔρωσ, ἀνευ ποιήσεως· εἶχον ἔλθει καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ἵνα δρέψω τετράφυλλα ῥόδα καὶ κλώνους μυρσίνης μυρτιδῶν μεστούς, δι' ὧν νὰ κοσμήσω τὴν κόμην τοῦ εἰδώλου τῆς νεανικῆς ἡλικίας μου. Ἄλλ' ἤδη ἠρχόμην ἀνευ σκοποῦ καὶ προσέβλεπον κύκλω μου ἀνάληπτος.

Ἦκουον καὶ ἤδη τὸν ῥυακα κελαρύζοντα παρά τοὺς πόδας μου, ἔβλεπον καὶ ἤδη τὸ πράσινον τῶν ἀγρῶν καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κυάνεον· ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον ταῦτα τὸ γόητρον ἐκεῖνο τῆς ἄλλοτε ἐποχῆς· Ἄλλοτε! . . . οἱ λειμῶνες ἦσαν, δι' ἐμὲ, μαγευτικώτεροι, τὰ ἄνθη ἀπέπεμπον μύρα εὐωδέστερα, τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν ἦτο γλυκύτερον.

III

Προχωρῶν ἐφθασα παρὰ τὸν κορμὸν γηρικῆς πλατάνου.

Μυστηριώδη γράμματα καὶ χρονολογία παλαιὰ ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῆς βαθείως ἐγκεκαρχυμένα, ἀλλ' ὁ χρόνος εἶχεν ἀρχίσει νὰ καθιστᾷ ταῦτα ἀδιᾶγνωστα, νὰ τὰ ἐξαφανίζῃ, ὡς ἐξηφάνισε καὶ τὴν χαράξασαν αὐτὰ χεῖρα! . . .

Τὰ σημεῖα ταῦτα με ἀπέσπασαν τῆς ἀναληψίας μου καὶ με ἀνέμνησαν ἐποχὴν μήπω παρούσαν, ἐποχὴν μεμακρυσμένην, ὅτε πανταχοῦ ἔβλεπον τὴν εἰκόνα τῆς εὐτυχίας· διότι τότε ἡ εὐτυχία μου ἦτο ἀπλή· ἐν βλέμμα ἐν μειδιάμα.

Ἀρεθεὶς οὕτω ἀκουσῶς εἰς τῆς φαντασίας τὰ κοῦρα πετερά, ἐπανῆλθον εἰς τὰς εὐτυχεὶς ἡμέρας τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ὅτε τὸ ἐνεστὸς ἦτο παράδεισος καὶ τὸ μέλλον εὐρὺ, μέγα, ἀνευ ὀρίζοντος, πλήρες δόξης καὶ μεγαλείου.

Ἐνόμιτα τότε ὅτι ἤκουον θραῦν ἐσθῆτος, καὶ βῆμα γοργόν, ὅτι ἔβλεπον μορφήν τινα γνωστὴν ἐξερχομένην τοῦ πυκνοῦ φυλάωματος καὶ σπεύδουσαν πρὸς ἐμὲ.

Ἡ καρδία μου ἐτκίρησε, καὶ ἐν ὄνομα ἐξέφυγε τῶν χειρῶν μου. . . ἦτο ὄπτασι!

κτικὴ ἐπορεύετο, εὐτυχῆς διὰ τὴν ὑποφώσκουσαν ταύτην ἀκτῖνα τῆς ἐνώσεως μετὰ τὸσαύτας διχονοίας. Πολλοὶ μάλιστα ἐλάμβανον ἐγκαρδίως μέρος εἰς τὴν ἑορτὴν, πιστεύοντες ἀγαθῶς ὅτι ἔβλεπον ἐν ταύτῃ τὸ ἀληθές πλήρωμα τοῦ χρόνου.

Ἡ ἰδέα αὐτῶν ἐξεφράσθη εὐφυῶς πῶς ἐν τινι λογίῳ τοῦ Κλότς· « ὁ διχονοῶν φεουδαλισμὸς τῶν αἰρέσεων συγχωνεύεται ἐν τῇ ἐνότῃ, καὶ τῷ ἀδιαιρέτῳ τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου. »

ΤΗ: ΚΥΡΙΑ: * * *

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ.

Ο ΚΙΣΣΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΔΟΝ.

Les grâces, les ris, la jeunesse
Marchent au-devant de vos pas.
J. B. Rousseau.

I.

Ἦτο Μάϊος·

Ἡ αὐγὴ μόλις εἶχεν ἐξέλθει τῶν κόλπων τῆς νυκτός.

Τὰ πτηνὰ ἐξυπνῶντα ἐπέτων ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἐτόνιζον τὸν ἐωθινὸν αὐτῶν ὕμνον, καὶ τὰ ἄνθη ὑπεμειδίων ἀποτινάσσοντα τὴν νυκτερινὴν δρόσον.

Ἡ φύσις ἐγέλα.

Ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ ἀγρότης ἐγείρεται τῆς κλίνης του καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν ἀγρὸν, καθ' ἣν ἡ χωρικὴ παιδίσκη, τῆς ὀποιᾶς δὲν ἐτάραξαν ἔτι τὸν ὕπνον οἱ συλλογισμοὶ τῆς καρδίας, ἐξέρχεται χαρωπὴ τῆς πατρικῆς καλύβης καὶ τρέχει ἐλαφρὰ εἰς τὴν πηγὴν, ἀφίνουσα τὴν κόμην τῆς εἰς τὰς πνοὰς τῆς αὔρας.

Ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ νύξ παλαίει ἀσθενῶν πρὸς τὴν ὑποφώσκουσαν ἡμέραν, καὶ τὸ ἐπικρατοῦν ἀμυδρὸν φέγγος ὁμοιάζει πρὸς καρδίαν νεανικὴν ἥσυχον τέως, ἣν ἐν βλέμμα ἤρκει νὰ συνταράξῃ, νὰ φωτίσῃ, διὰ μιᾶς ἀκτῖνος, ἀλλὰ μὴ δυνάμεν εἰσέτι νὰ διχωνώσῃ τὰ συμβαίνοντα ἐν αὐτῇ.

IV

... πόσον οι χρόνοι της νεότητος είναι ωραίοι!

Ο νόος εισέρχεται εις τὸν βίον βαυκαλιζόμενος ἐπὶ ὑπὸ τῶν φανταστικῶν γοητῶν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὁ κόσμος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του εἶναι ἀνθῶν. Τὰ πάντα εἶναι ὠραία, τὰ πάντα τῶ μαιδιδῶσιν ἡ ζωηρὰ φαντασία του δίδει, εἰς τὰ περιπυκλύνετε αὐτὸν ἀντικείμενα, χρώματα καὶ σχήματα θελτικά· ἡ καρδιά του, ἐστὶ φλογερὰ ἔρωτος, χέει εἰς ὄλον τὸν διοργανισμόν του χυμὸν ζωτικόν, καὶ ἡ γλυκεῖα ἐλπίς τῆ δεικνύει διὰ τῆς θεωρητικῆς χειρὸς της δρίζοντας μαγικούς, ἀτελεύτητον εὐδαιμονίαν.

Εἶναι ὠραία ἡ ζωὴ τότε

Διατί ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴ μένη αἰωνίως εἰς τὸ ἀμέριμον τοῦτο τοῦ βίου σημεῖον; Διατί, ἐνῶ διέρχεται γελῶν ἐν μέσῳ τοῦ ἔαρος αὐτοῦ, νὰ σπεύδῃ προώρως πρὸς τὸ φθινόπωρον τῆς ζωῆς; Διατί νὰ φθείνη ἐν τῇ ἀνθήσει του πρὶν ἀναδῶσῃ τὸ ἀρωμά του, καὶ φέρων ἐπὶ τῆς πρωίας τὴν δρόσον; καὶ ἡ ψυχρὰ τῆς πραγματικότητος χεῖρ νὰ ὑψῶνῃ ἀσπλάχνως τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του μαγικὸν κάλυμμα; Διατί; Μὴ αὐτὸς εἶναι ὁ προορισμὸς του;

V

Οἱ στυγνοὶ οὗτοι διαλογισμοὶ διήρχοντο τοῦ νόος μου.

Εὐρισκόμενῃ δὲ τότε ἐνώπιον ὠραίας ῥοδῆς, ῥοδῆς ἑλληνικῆς, κόρης γησιᾶς τοῦ μαίου τῆς πατρίδος μας. Ἰψύτο ὑπερήφανος αὐτῇ, μεστὴ ῥόδων ἡμικλειστων, ἐπ' ὧν ἐκυλίωντο, ὡς μαργαρίται σταγόνες δρόσου, καὶ τὸ ἀδρὸν ἀρωμά των ἐπλήρου τὴν ἀτμοσφαῖραν.

Προσέβλεψα αὐτὴν ἠδέως.

Προσέβλεψα αὐτὴν ἐγώιστικῶς ὑπέθεσα ὅτι ἦνθε δι' ἐμέ. Καί, λησιμονήσας τοὺς πρὸ μικροῦ διαλογισμούς μου, ἠπλώσα τὴν χεῖρα νὰ κόψω ἐν ῥόδον ἐξόχου καλλονῆς· ἀλλ' ἠσθάνθην ὀξύν νυγμόν, καὶ ἀποσεύρας τὴν χεῖρά μου εἶδον ὅτι ἐπλήγην τὸν δάκτυλον ὑπὸ ἀκάνθης.

Συνῆλθον.

Τὰ ῥόδα δὲν ἦνθον πλέον δι' ἐμέ.

VI

Ἀποστρέψας ἐκείθεν τὸ πρόσωπον ἐβδον εὐρωστον καὶ δρυσερὸν κισσὸν ἀνερποντα περὶ τὸ στέλεχος τῆς πλατάνου.

Ο κισσὸς ἠπλώνε τοὺς κλώνους του ἐπὶ τῆς ῥοδωνίας μου, καὶ ἐφαίγετο ὡς νὰ τῆ ελεγε:

«Σὺ, ὦ φίλη ῥοδῆ, εἶσαι ἡ μήτηρ τοῦ ἡδυτέρου ἀρώματος τῶν θεῶν, τοῦ ὠραιότερου κόσμου τῶν χαρίτων ἐν τῇ ἀνθῆρᾷ ἐποχῇ τῶν ἐρώτων. Τὸ ἀνθος σου εἶναι ὁ τρυφερός καρπὸς τῆς αὐγῆς καὶ τῶν ἀσπασμῶν τοῦ ζεφύρου. Εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν ἀνθῶν, ἡ γλυκεῖα τοῦ ἔρωτος γλώσσα.

« Γνωρίζω—ἐφαίνετο ἐξακολουθῶν νὰ λέγῃ ὁ κισσὸς—γνωρίζω τὰς ἀρετὰς σου, ὦ φίλη ῥοδῆ, ἀλλ' ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς ἐμάς.

« Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἔμβλημα τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας, τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐγκωμιάσω· διότι εἶναι ὡς νὰ ἐπαινέσω τὴν ἀρετὴν. Ἡ φιλία εἶναι ὁ καρπὸς τῆς ἀρετῆς· καὶ μόνον ὁ μὴ πιστεύων τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀρετῆς ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν θεϊότητα τῆς ἀληθοῦς φιλίας.

« Ἡ φιλία εἶναι ὁ παρήγορος τῆς δυστυχίας.»

« Ἡ φιλία εἶναι ὁ καλλίτερος σύντροφος ἐν τῇ εὐτυχίᾳ.»

Σπεύσας ἐκοψα κλώνον κισσοῦ καὶ εἶπον:

VII

« Ὁ κισσὸς σύμβολόν μου.»

VIII

Ἀλλ' ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀβύσσος.

Ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὴν λογικὴν της, εἶπεν ὁ Βουτσουέτος, τὴν ὁποίαν τὸ λογικὸν δὲν ἐννοεῖ.

Προσέβλεψα τὴν ῥοδωνίαν μου, καὶ ἠσθάνθην ταραχὴν τινα ἐν ἐμοί. Βμείνα πρὸς στιγμὴν ὡς ἀφηρημένος καί, μετὰ τινος στιγμᾶς, συνελθὼν εἶδον ὅτι ἐκράτουν εἰς τὴν χεῖρα, μετὰ τοῦ κισσοῦ, καὶ ῥόδον θαυμασίας ὠραιότητος.

Τὸ ἠσπᾶσθην αὐτομάτως καὶ ἐν ὄνμα ἐπρόφερα . . .

Δὲν ἦτο ὁμῶς πλέον τὸ ὄνομα τῆς ἀλλοτε ἐποχῆς.

Ο ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ ΤΟΥ ΒΕΡΕΖΙΝΑ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ,

Ἰ πὸ

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑ ΣΧΙΝΑ.

(Συνέχεια ἴδε φῶλ. 31 καὶ 32.)

Ὁ Μαρκελῖνος εἶχεν ὠθήσει αὐτὸν πρὸς τ' ἀριστερά. Ὁ ἵππος τρέπεται πρὸς τὰ δεξιὰ· ἐνόησεν ὅτι ὁ Μαρκελῖνος τὸν ἔφευγεν εἰς τὸν ἐχθρόν· εἰς τὸν ἐχθρόν, εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει παράδειγμα ἴσως ὅτι εἰς ἵππος γαλλικὸς διῆλθε.

Καὶ ὁ ἵππος τρέχει πάντοτε ἀπὸ ῥυτῆρος πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς μεραρχίας Κορβινῶ, φέρων τὸν κύριόν του, ὅτε μὲν ἀναίσθητον, ὅτε δὲ ἠνεωγμένους ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀναίσθητος, ὁ σαλπικτῆς ἐπανευρίσκει εἰς Κριζενὸν καὶ ζητεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν Μιοννέττην, τὴν ὁποίαν δὲν βλέπει.

Ἐπανερχόμενος εἰς ἑαυτὸν, παρατηρεῖ εἰς τὴν ἀπόστασιν τὸ δάσος ἐκεῖνο, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται γαλλικὸν σῶμα, καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεόν, ὅπως ἀφήσῃ εἰς τὸν ἵππον τὴν δύναμιν, ἵνα φθάσῃ, καὶ εἰς αὐτὸν ἀρκοῦσαν ζωὴν, ἵνα λαλήσῃ καὶ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του.

Ὁ ἵππος τρέχει πάντοτε.

Ἀλλ' αἶφνης σταματᾷ ῤιγῶν, ἀποθέτει ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸν κύριόν του κατὰ γῆς καὶ στρέφει τὴν νοήμονα κεφαλὴν του εἰς τὰ ὀπίσω.

Θόρυβός τις ἔφθασεν μέχρις αὐτοῦ· εἶναι ὁ δρόμος πολλῶν ἵππων.

Ὁ ἵππος τοῦ σαλπικτῆτος ὠσφράνθη τὸν ἐχθρόν· οἱ ἵπποι οὗτοι, οἵτινες τρέχουσιν ὀπισθεν αὐτοῦ, εἰσὶν ἵπποι κοζάκων.

Καὶ τὸ πτωχὸν ζῶον ἐπαναλαμβάνει τὸ φορτίον του καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του.

Τὸ δάσος μεγαλύνεται εἰς τὸν δρίζοντα, ὁ ἵππος πλησιάζει καὶ διπλασιάζει ταχύτητα καὶ φαίνεται ὡς προαισθανθεὶς, ὅτι φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὴν σωτηρίαν τῆς Γαλλίας.

Ἀλλὰ τὰ λεπτὰ ὑποζύγια, τὰ ὁποῖα ὁ κοζάκος ἀνατρέφει ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Δόν, εἰσὶ ταχέα ὡς ἡ ἀστραπή.

Ἀναμφιβόλως ἡ καρδία εἶναι ἀγέριος· ἀναμφιβόλως ἡ καρδία δὲν εἶναι τὸ κοιμητήριον τοῦ ἔρωτος.

Παρετήρησα τὸ ῥόδον· παρετήρησα τὴν πλατάνον, ἐπὶ τοῦ στελέχους τῆς ὁποίας, ὡς εἰς βωμόν ἱερὸν, ὤμοσα, προσβλέπων τὰ συμβολικά ἐκεῖνα σημεῖα, «ὁ κισσὸς ἔστω τὸ σύμβολόν μου,» καὶ ἐσκέφθην μὴ ἐπραξα ἱεροσυλίαν.

Ὁ νοῦς εἰσῖγα.

Ἡ καρδία ὠμίλει.

Καὶ ὡς οἱ ὀφθαλμοί, οἱ ἐπὶ μακρὸν μένοντες εἰς τὰ σκόπη, κλείονται πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν λάμψιν τοῦ φωτός, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνοίγονται πάλιν καὶ δὲν ἀποκάμνωσι θεώμενοι· ὡς οἱ ἐπὶ πολλὰ ἔτη κατὰ κλειστοὶ ἐν πνιγρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ, ἀναπνεοῦσιν ἀκορέστως ἐξερχόμενοι εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, οὕτω καὶ ἡ καρδία ἡ ἐπὶ μακρὸν κοιμηθεῖτα, ἐνῶ νομίζεται νεκρά, ἐξεγείρεται αἶφνης πρῶταν τινὰ καὶ πάλλει ἰσχυρότερον καὶ λαλεῖ στωμύλως, ἐμπνεομένη ὑπὸ τοῦ στόματος ὅπερ εἶπεν αὐτῇ τὸ «ἐγέρθητι» καὶ βλέπει τὰ πάντα λαμπρά, διότι τὰ πάντα βλέπει ἀντανაკλώμενα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες ἀπέσυραν αὐτὴν ἐκ τοῦ ληθάργου εἰς τὴν ζωὴν. Ἐκρυφα ἐσπευσμένως τὸ ῥόδον εἰς τὰ στήθη μου, ὅπου θὰ μείνῃ ἀγνώστον καὶ προφυλλαγμένον ἀπὸ τὰ θάλαπῃ τοῦ θέρους καὶ τὴν φυλλορροίαν τοῦ φθινοπώρου, ὅπως ἐπιφανῆ, ἴσως, νωπὸν καὶ ἀρτιδρεπές, ὡς σήμερον, κατὰ τινα ἄλλην τοῦ παγετώδους Δεκεμβρίου ἑορτῆν, ἀποπνεόν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ψύχους τὴν θέρην καὶ τὰς ὀσμάς τοῦ ἔαρος.

IX

Τὸν κλώνον τοῦ κισσοῦ κρατῶ εἰς τὴν χεῖρα. Καὶ ἐνῶ,

Les grâces, les ris, la jeunesse, Marchent au-devant de vos pas,

Ἐνῶ, ὁ ἔρως καὶ ἡ ποίησις σοὶ προσμειδιά πανταχόθεν, καὶ τὸ μέλλον σοὶ ἀγγέλεται εὐδαιμον καὶ πλήρες ἀπολαύσεων, σοὶ τὸν προσφέρω

X

Ὁ Κισσὸς εἶναι ἀειθαλής.

Οι Ῥώσοι πλησιάζουν.

Τὸ πρῶτον δὲν ἦσαν εἰμὴ μελανὸν τι σημεῖον μηδενίζομενὸν ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς τῆς λευκῆς πεδιάδος· ἤδη φαίνονται, σωρὸς διακεκρυμμένους, πετώντες εἰς τὴν καταδιώξιν τοῦ φεύγοντος ἵππου καὶ πλησιάζοντες εἰς ἑκαστον λεπτόν.

Ὁ ἵππος τοῦ σαλπικτοῦ φεύγει μετὰ μανίας....

Ἄλλ' οἱ κοζάκοι τρέχουσι ταχύτερον ἐπι καὶ ἀφνης μία σφαῖρα σφίγγει....

Καὶ ὁ ἵππος τοῦ σαλπικτοῦ πίπτει, ἵνα μὴ ἐγερθῆ πλέον καὶ ὁ δυστυχὴς Ἀνσέλμος, τὸν ὁποῖον τὸ ψῦχος εἶχεν ρίψει αὐθις εἰς τὸν κόσμον τῶν βεμβασμῶν συνέρχεται ἵνα ἴδῃ ἐκυτὸν περικεκλωμένον ὑπὸ ἀποσπάσματος κοζάκων, ἐνῶ ὁ πτωχὸς ἵππος τοῦ προσηλοῦ ἐπ' αὐτῷ ὀφθαλμὸν θνήσκοντα.

Ἀνσέλμος ὁ Γκαλουμπέτ, ὁ ὑπολογαγὸς Ἀνσέλμος, τὴν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ ἐκόσμησε διὰ παρασήμου, εἶναι ἤδη αἰχμάλωτος τῶν Ῥώσων.

Θέλει ἐπανίδει πλέον τὸν τόπον, καὶ τὴν ἐπαυλιν τοῦ Κριζενόν, καὶ τὴν Μιοννέττην, καὶ τὸ τέκνον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον συχνὰ εἶχεν ἀμυδρῶς ἴδει εἰς τοὺς βεμβασμοὺς του, στρατιώτου ὄντος, ὑπὸ τὴν σκηνήν;

V

Αἱ λευκαὶ κορυφαὶ τοῦ Καυκάσου ὑψοῦνται εἰς τὸν ὀρίζοντα ἀπαυγάζουσαι ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου τοῦ Ἰουνίου.

Εἴμεθα πάντα ἐν Ῥωσσίᾳ, ἀλλ' οὐχὶ πλέον εἰς τὰς κατεψυγμένας πεδιάδας τοῦ βορρᾶ, οὐχὶ πλέον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Βερεζίνα· ἀλλ' ἀρκετὰ πέραν τῆς Κασπίας θαλάσσης, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Μοσκοβίαν, εἰς ἀπόστασιν λευγῶν τιῶν ἀπὸ τῆς χώρας τοῦ Σιαμῆλ καὶ τῶν ἀνδρείων Κιρκασίων αὐτοῦ.

Ἡ Ῥωσσία εἶναι ἔθνος πολεμικόν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔχει πέμψει εἰς Καύκασον τὰ συντάγματα, τὰ ὁποῖα ἐπανήλθον ἐκ τῆς ἐκστρατείας τῆς Γαλλίας· διότι εἴμεθα εἰς τὸ 1825 καὶ παρήλθον ἤδη δεκατρία ἔτη, ἀφ' οὗ οἱ Γάλλοι ἐξῆλθον τῆς πυρπολουμένης Μόσχας.

Σῶμα Ῥωσικὸν στρατοπεδεύει ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Κούμα.

Ὁ Κούμας εἶναι τὸ ὑδάτινον νῆμα τῆς

ἐρήμου, εἶναι ὁ εὐλαγμένος ποταμὸς, ὁστὶς ῥέει μετὰ τῶν ἀτελευτήτων στενωπῶν καὶ τῶν πρασίνων ὄρεων, ἅτινα ἡ Ῥωσσία σφοδρῶς ὀρέγεται καὶ ὁ Σιαμῆλ προασπίζει.

Ὁ Τσάρεβιτς Νικόλαος ἔχει ἀναλάβει τὴν ἀρχηγίαν τοῦ σώματος τούτου καὶ ἔχει στήσει τὸ στρατηγεῖον του εἰς τὸ κτήμα τοῦ συνταγματάρχου Ὀνσλῶφ.

Ὁ συνταγματάρχης Ὀνσλῶφ εἶναι γέρον τις στρατιώτης, πατὴρ διοικητῆς ταρταρικοῦ τινος συντάγματος, τὸ ὁποῖον εἶχε μεθέξει τῆς ἐκστρατείας τῆς Μόσχας, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχου Οὐίτηνσταίν. Ἀποχωρήσας τῆς ὑπηρεσίας, ἐνεκατεστάθη ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Κούμα, ὅπου ἐκέκτητο ἐκτεταμμένας γαίας, καὶ ὠχυρώθη ἐν τῷ πύργῳ του, ὡς ἐν φρουρίῳ. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διακοσίων ἢ τριακοσίων χωρικῶν, ὁ εἰς γυρωγὸν μεταβληθεὶς στρατιώτης, πολλάκις ἀπέκρουσε τοὺς Κιρκασίους, προσπαθοῦντας νὰ διέλθωσι τὸν Κούμαν.

Ὁ Τσάρεβιτς, ὁστις σκοπεῖ νὰ ἐκκινήσῃ τὴν ἐπαύριον, νὰ χωθῆ εἰς τὰ ὄρη καὶ νὰ προσβάλλῃ τὸ ἐγγύτατον φρούριον τῶν Κιρκασίων, εἶναι ἀκουμβημένος εἰς τινα θυρίδα ἀνοιγομένην εἰς τοὺς κήπους τοῦ πύργου.

Εἶναι δεκάτη ὥρα τῆς πρωίας, οἱ στρατιῶται προγευματίσαντες ἀναπαύονται ὑπὸ τὰ δένδρα, οἱ ἵπποι βόσκουσι τὴν χλόην τῶν πέριξ λειμῶνων καὶ ὁ Τσάρεβιτς βεμβάζει ἴσως λευκὴν τινα ἐρωμένην ἐγκαταλελειμμένην εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Πετροπόλεως.

Αἴρνης ἀνθρωπὸς τις προσβάλλει τὰ βλέμματά του καὶ τὸν ἐκθαμβοῖ διὰ τῆς ὄλως ξένης φυσιογνωμίας αὐτοῦ.

Ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος, γυμνοὺς ἔχων τοὺς βραχίονας, ἐργάζεται διὰ τινος ἀξίνης ὡς χωρικός· ἀλλ' οἱ μελανοὶ μύστακες, τοὺς ὁποῖους φέρει κατὰ τὸν Γαλλικὸν τρόπον, ἡ γρυπὴ ρίς καὶ οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ δεικνύουσιν ὅτι δὲν ἔχει τι κοινὸν μετὰ τῶν κοζακικῶν ἢ τῶν ταρταρικῶν φύλων.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ Τσάρεβιτς ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ κηπουρῷ ἕνα Γάλλον.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν συνταγματάρχην Ὀνσλῶφ.

— Τίς εἶναι ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος, Κύριε; ἠρώτησεν αὐτόν.

Ὁ συνταγματάρχης ἔδειξεν ἀμηχανίαν τινά.

— Πρίγκηψ, εἶπε τέλος, ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος εἶναι στρατιώτης Γάλλος διατελὼν αἰχμάλωτος ἀπὸ τῆς διαβάσεως τοῦ Βερεζίνα.

— Ἀλλὰ τότε ἔμεινεν ἐκουσίως ἐνταῦθα.

— Ὄχι, Πρίγκηψ, εἶναι πάντοτε αἰχμάλωτος.

— Θὰ ἀπατάσθε, συνταγματάρχα· δὲν ὑπάρχουσι πλέον αἰχμάλωτοι Γάλλοι ἐν Ῥωσσίᾳ. Ἄπαντες, ὅσοι εὐρίσκονται εἰσέτι, ἔμειναν ἐλευθέρως.

— Ἐν τούτοις, πρίγκηψ, ἔχω λάβει διαταγὰς.

— Τίνος;

— Τοῦ στρατάρχου Οὐίτηνσταίν.

— Καὶ αἱ διαταγαὶ αὗται ἀποβλέπουσι τὸν ἀνθρωπὸν τούτον;

— Ναί, πρίγκηψ.

— Τί λοιπὸν ἐπραξεν οὗτος; ἠρώτησεν ὁ Τσάρεβιτς ὄλως σύννοος.

— Ἵψηλότατε, παρ' ὀλίγον ἔπαυσε τὸν Γαλλικὸν στρατὸν ὀλόκληρον κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Βερεζίνα.

— Καὶ δι' αὐτὸ κρατεῖται αἰχμάλωτος;

— Δυστυχῶς! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

— Κύριε, ἐπανελάβεν ὁ μέγας δούξ, αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοι λέγετε εἶναι τοσοῦτον παράδοξον καὶ ἀπίθανον, ὥστε μοι ἀναγκαιοῦσιν ἐξηγήσεις.

— Θέλω τὰς δώσει εἰς τὴν ἱμετέραν Ἵψηλότητα, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης, ἐὰν ἡ ἱμετέρα Ἵψηλότης εὐαρεστήται νὰ μοι ὑποσχεθῇ.....

— Τί λοιπὸν;

— Ὅτι θέλει ἀποδώσει δικαιοσύνην, τέλος.

— Σὰς τὸ ὑπόσχομαι. Λέγετε!....

Ὁ συνταγματάρχης ἐξηκολούθησε.

— Τὴν πρωίαν τῆς 27 Νοεμβρίου 1812 ὁ στρατάρχης Οὐίτηνσταίν ἐστρατοπεδευμένος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Βερεζίνα, ἀντικρὺ τοῦ χωρίου Στουδιάγκας πεπεισμένος ὅτι ὁ Ναπολέων θέλει προσπαθῆσαι νὰ διαβῇ τὸν ποταμὸν κάτωθι τοῦ Βορισῶβ, ἄφινε τὴν θέσιν του καὶ ἐφέρετο ἐπὶ τὸν κάτω Βερεζίνα, ὅτε Γάλλος τις ἐλθὼν τῷ ἀνήγγειλεν, ὅτι γέφυρα ξυλινὴ πῆγνυται εἰς Στουδιάγκαν.

Ὁ στρατάρχης ἔκαμε τότε μεταβολὴν, ἦλθεν ἐπὶ τὴν Στουδιάγκαν καὶ ἡ ἱμετέρα Ἵψηλότης γινώσκει τί οἱ Γάλλοι ὑπέστησαν.

— Πῶς; διέκοψεν ὁ Τσάρεβιτς, αὐτὸς εἶναι ὁ Γάλλος, τὸν ὁποῖον βλέπω ἐκεῖ κάτω....

— Ποσῶς, πρίγκηψ, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης, ὁ προδότης ἀπολαμβάνει ἐν εἰρήνῃ τοὺς καρπούς τῆς προδοσίας τοῦ ἐπανήλθεν εἰς Γαλλίαν καὶ εἶναι ἐγγύτατα, πιστεύω, νὰ γείνη στρατηγός, ἐὰν δὲν ἐγένετο ἤδη.

— Ἀλλὰ τότε τίς σχέσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μετὰ τοῦ στρατηγικοῦ κινήματος τοῦ Οὐίτηνσταίν καὶ τοῦ ἑτέρου τούτου Γάλλου, τὸν ὁποῖον κρατεῖτε αἰχμάλωτον;

— Ἡ ἱμετέρα Ἵψηλότης θέλει ἐννοήσῃ. Ἐνῶ οἱ Γάλλοι ἐπήγγυον τὴν γέφυραν, μεραρχία τις αὐτῶν, εὐρισκομένη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης, ἠδύνατο νὰ ἐλθῇ πρὸς βοήθειαν καὶ νὰ ἐμποδίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ προσβάλωμεν τὴν γέφυραν· ἦτον ἡ μεραρχία Κορβινῶ. Ὁ Ναπολέων ἐπεμψε δύο ἀνθρώπους, οἵτινες, ἀναβάντες ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἵππου, διέβησαν τὸν Βερεζίνα, φέροντες γραμμάτιον τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς τὸν στρατηγὸν Κορβινῶ.

Ὁ εἰς τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, φθάσας ἄπαξ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὄχθης, ἔσυρε κατὰ τοῦ ἑτέρου ἐν πιστόλιον καὶ ἐνόμισεν ὅτι τὸν ἐφόνευσεν· ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν Κορβινῶ, ἦλθε καὶ προέδωκεν εἰς τὸν στρατάρχην Οὐίτηνσταίν τὸ μυστικὸν τοῦ Ναπολέοντος. Τὸν ἕτερον τὸν βλέπετε, πρίγκηψ, προσέθηκεν ὁ συνταγματάρχης δεικνύων τὸν κηπουρὸν πάντοτε μελαγχολικῶς ἠκουμβημένον ἐπὶ τῆς ἀξίνης του καὶ προσηλοῦντα βλέμμα τεθαμβωμένον καὶ περίεργον ἐπὶ τοῦ Τσάρεβιτς.

— Πῶς! εἶναι ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος ἐκεῖ! εἶπεν ὁ Τσάρεβιτς.

— Ναί, πρίγκηψ, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης. Σῶμα κοζάκων τὸν εὗρεν ἡμίνεκρον ἐπὶ τῆς χιόνος. Τὸν ἔφερον εἰς τὰ θεραπευτήρια, ὅπου διήλθε πλείστας ὄσας ἡμέρας εἰς κατάστασιν ἀπελπιστικὴν.

Βραδύτερον, ὅτε ἀνέλαβεν, ἔτυχεν ἀκροάσεως παρὰ τοῦ στρατάρχου· ἀλλ' εἰς τὰς πρώτας λέξεις, αἵτινες ἐξῆλθον τῶν

χειλέων του, ὁ στρατάρχης τῷ ἐπέβαλε σιωπὴν. Δὲν ἐπεμψαν αὐτὸν εἰς Σιβηρίαν ὡς τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους, μοὶ τὸν ἐνεπιστεύθησαν καὶ ἀπὸ δέκα ἐτῶν, ὀρκίζουμαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, οὐδεὶς τῶν περὶ ἐμὲ, ἐξαιρουμένης τῆς θυγατρὸς μου, λαλεῖ τὴν γαλλικὴν ὁ δυστυχὴς οὗτος ἐννοεῖ ὀλίγον τὴν ῥωσικὴν, ἀλλὰ ὅσον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅπως κρατήσῃ συνδιάλεξιν. Ἄγνοεὶ τὴν πτῶσιν τοῦ Ναπολέοντος καὶ πιστεύει, ὅτι ὑπάρχουσι πολλαὶ ἑκατοντάδες γάλλων αἰχμαλώτων ἐν Ῥωσσίᾳ.

— Ἀλλὰ, Κύριε, ἐπηρώτησεν ἔτι ὁ Τσάρεβιτς, διατί δὲν ἀφῆκαν τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ.

— Ὡ! δι' αἰτίαν λίαν κινδυνώδη Πρίγκηψ!

— Ποίαν;

— Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπανίδῃ τὴν Γαλλίαν, θέλει καταμηνύσει τὸν ἕτερον ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ.

— Λοιπὸν;

— Προφανῶς ἡ ὑπόθεσις θέλει κάμει κρότον. Ὁ προδότης θέλει ὀδηγηθῆ ἐνώπιον στρατοδικείου.

— Καὶ τοῦτο θέλει εἶσθαι δίκαιον.

— Ναί, βεβαίως. Ἀλλ' ὁ στρατάρχης Οὐίτγενσταϊν δὲν θέλει ἔχει πλέον τὴν τιμὴν, ὅτι αὐθόρμητως ἦλθεν ἐπὶ τὴν Στουδιάγκαν καὶ θέλει ἐξαχθῆ πρὸς ἴσως ἐκ τῶν συζητήσεων τοῦ στρατοδικείου, ὅπερ, ἀφεύκτως, θέλει ἀντηχήσει καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, ὅτι, ἐὰν δὲν τῷ ἐγίνετο ἡ προδοσία, ὁ στρατάρχης ἤθελε πράξει μέγα λάθος ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ Βορισὼβ καὶ ἤθελε μεταβάλλει ἴσως, διὰ τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ κινήματος, τὴν τύχην τῆς Ῥωσσίας.

Ὁ Τσάρεβιτς παρετήρησε σοβαρῶς τὸν συνταγματάρχην Ὄνσλῶφ.

— Καί, εἶπεν, ἐγένεσθε τὸ ὄργανον τοῦ ἐλλεινοῦ αὐτοῦ ἐγώτισμοῦ, Κύριε!

— Ἰπήκουσα εἰς τὰς διαταγὰς, τὰς ὁποίας ἔλαβον, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης, κύπτων τὴν κεφαλὴν.

— Ἀνάγκη ν' ἀποδοθῆ δικαιοσύνη, ἐπανέλαβεν ὁ Τσάρεβιτς ἀνάγκη, ἵνα ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπανίδῃ τὸν τόπον του, ἐπανεῦρῃ τὴν οἰκογένειάν του, τὸν βαθμὸν του καὶ τὴν ἀμοιβὴν, τῆς ὁποίας ἀξίζει.

Ὁ συνταγματάρχης ἔπεισε τὴν κεφαλὴν.

— Ἡ ἴμετέρη Ἵψηλότης λησμονεῖ ἐν πράγματι, εἶπε.

— Καὶ τί λοιπὸν; εἶπεν ὁ Τσάρεβιτς.

— Ὅτι, ὁ Ναπολέον δὲν βασιλεύει πλέον ὅτι ἡ βουρβωνικὴ δυναστεία δὲν ἀγαπᾷ τοὺς στρατιώτας τῆς αὐτοκρατορίας καὶ ὅτι ὁ δυστυχὴς οὗτος οὐ μόνον δὲν θέλει πιστευθῆ εἰς τοὺς λόγους του, ἀλλ' ὅτι δύναται νὰ μεταμεληθῆ πικρῶς διὰ τὰς ἀποκαλύψεις του.

Ὁ Τσάρεβιτς δὲν ἀπήντησεν εἰς τὸν συνταγματάρχην, ἀλλ' ἔκαμε σημεῖόν τι εἰς τὸν κηπουρὸν, ὅστις ἐξηκολούθει νὰ τὸν παρατηρῇ, ὡσεὶ προαισθανόμενος ὅτι ὁ πρίγκηψ ἐμελλε νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν ἐλευθερίαν του.

Ὁ κηπουρὸς προσέτρεξεν.

Ἦτον ἀνὴρ τριακοντατριῶν ἐτῶν, περίλυπος καὶ ἀγέρωχος.

— Πῶς ὀνομάζεσθε, Κύριε; τῷ εἶπεν ὁ Τσάρεβιτς γαλλιστί.

Ἡ μητρικὴ αὐτῆ γλῶσσα, ἣτις ἀντῆχει τὸ πρῶτον εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ ἀπὸ δεκατριῶν ἐτῶν, ἡ εὐγενὴς φυσιογνομία τοῦ νεαροῦ πρίγκηπος, συνεκίνησαν τοσοῦτο ἰσφοδρῶς τὸν δυστυχῆ αἰχμάλωτον, ὥστε δύο πῆδσκες δακρύων ἀνεπέδησαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐτόλμησε νὰ λάβῃ τὴν χεῖρα τοῦ Τσάρεβιτς, καὶ τὴν φέρῃ εἰς τὰ χεῖλη του.

— Πῶς ὀνομάζεσθε; ἐπανέλαβεν ὁ πρίγκηψ μετ' ἀγαθότητος.

— Ἀνσέλμος, ἀπήντησεν ὁ Γάλλος.

— Εἶχετε βαθμὸν τινα εἰς τὸν γαλλικὸν στρατόν;

— Ὁ αὐτοκράτωρ μ' ἔχει κάμει ὑπολοχαγὸν τὴν νύκτα τῆς 26 Νοεμβρίου, ἀπήτησεν ὁ Ἀνσέλμος.

— Διηγῆθητέ μοι τὴν ἱστορίαν ὑμῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ πρίγκηψ.

Ὁ Ἀνσέλμος εἶπε τότε εἰς ὀλίγας λέξεις, ἀλλὰ σαφῶς, μετὰ παρρησίας, ὅσα τῷ συνέβησαν, ὅτε διεβῆ τὸν Βερζίαν μετὰ τοῦ Μαρκελίνου.

— Ἀλλ' ἡ ἀπόδειξις τούτων πάντων θέλει ἐλλείπει πάντοτε, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης Ὄνσλῶφ.

— Ἀπατάσθε, ἀπήντησεν ὁ Τσάρεβιτς.

Καὶ στρεφόμενος αὐτὸς πρὸς τὸν Ἀνσέλμον.

— Θέλετε νὰ ἐπαγγίητε εἰς τὸν τόπον οὗτος ἡλικίαν ἡλικίας (ἀκολουθεῖ.)

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΤΕΛΕΤΗ

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ

ΑΔΕΛΦΟΥ ΛΕΟΠΟΛΔΟΥ ΤΟΥ ΣΛΞ-ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ

Α'. ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ.

Η 10 Δεκεμβρίου 1865 θέλει διαμείνει εν τοῖς χρονικοῖς τοῦ Βελγίου ἡμέρα πένθιμος. Τῇ 11ῃ ὥρα Π. Μ. τῆς ἀποφράδος ταύτης ἡμέρας, ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος Α'. ἀπέθανεν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς λύπης καὶ τῶν ἐνδείξεων τοῦ σεβασμοῦ τοῦ λαοῦ.

Μετὰ τοῦ βασιλέως, ἰδρυτοῦ τῆς δυναστείας, ἀπωλέσθη καὶ ὁ σεβαστὸς προστάτης τῆς Ἐθνικῆς Φραγκμασωνίας.

Ἡ Μεγάλη Ἀνατολή τοῦ Βελγίου, συνενοῦσα τὰς ἐνδείξεις τῆς λύπης τῆς μετὰ τῆς λύπης ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ἀπηύθυνε πρὸς τὰς ἐξαρτωμένας αὐτῆς Λέσχας σανίδα (*) μασωνικὴν, κοινοποιηθεῖσαν καὶ πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Μεγάλας Ἀνατολάς.

Ἀνατολὴ τῶν Βρυξελλῶν, τῇ 11ῃ ἡμέρᾳ τοῦ 10ου μηνὸς τοῦ 3863 ἔτους τοῦ Ἀληθοῦς Φωτός.

Ἡ Μεγάλη Ἀνατολή τοῦ Βελγίου πρὸς τὰς
ὑπ' αὐτὴν Λέσχας.

Φίλτατοι ἀδελφοί,

Ἡ Μασωνία ὑπέστη δοκιμασίαν σκληράν. Ἀπώλεσεν ἓνα τῶν ἐνδοξοτέρων ἀδελφῶν τῆς, ἐκεῖνον ὅστις, κληθεὶς ἐπὶ τοῦ θρόνου διὰ τῆς ἐλευθέρας καὶ πεφωτισμένης ψήφου τοῦ βελγικοῦ λαοῦ, δὲν ἀπηρνήθη τὸν μασωνικὸν τίτλον του, ἀλλ' ἔσπευσε τούναντίον νὰ παράσχη ἡμῖν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἰσχυρὰν αὐτοῦ προστασίαν· ἡ Μασωνία ἀπώλεσε τὸν ἔξοχον Ἀδελφόν, ὅστις,

(*) Σανὶς μασωνικὴ planche masonique, σημαίνει: ἔγγραφον φέρον σήματα ἴδια τῇ Ἀδελφότητι.

πιστός πρὸς τὸ καθήκον του, ἐξήσκησεν, ἐν τῷ διαστήματι τριακοντα καὶ πέντε ἐτῶν βασιλείας, μετ' εὐκρινείας καὶ ἀγάπης τὰς μεγάλας ἀνθρωπρεπεῖς ἀρχάς, ἐφ' ὧν θεμελιούται ἡ ἡμετέρα Ἀδελφότης (Ordre) καὶ ἐκτίσαστο οὕτω τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν φιλίαν τῶν ἀδελφῶν του, τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ λαοῦ του καὶ τὸ σέβας καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν συγχρόνων.

Ο ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΤΟΥ ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ, φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ ἵπποτου Καδόσς (Kadosch) 30ου βαθμοῦ, ἀπέθανε χθὲς, μετὰ τῆς ἡσυχίας, τῆς γαλήνης τοῦ δικαίου καὶ τοῦ στωϊκισμοῦ τοῦ ἀληθοῦς Μασωνοῦ. Ἦτο κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ὥραν περιστοιχισμένος ὑπὸ τῶν τέκνων του, τῶν ὑπουργῶν του, τῶν προέδρων τῶν νομοθετικῶν μας σωμάτων, ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τοῦ βελγικοῦ λαοῦ, ὃν τοσοῦτον ἠγάπησε, καὶ τοῦ ὁποίου, διὰ τῆς ὑπερβαλλούσης αὐτοῦ φρονήσεως, ἐξησφάλισε τὴν εὐημερίαν καὶ εὐτυχίαν.

Ὁ ἡμέτερος σεβαστὸς Ἀδελφὸς ἀφῆκεν ἡμῖν εὐγενὲς παράδειγμα νὰ ἀκολουθήσωμεν. Πάντες ὀφείλομεν, ὡς αὐτὸς, νὰ βαδίσωμεν ἀνενοδιάστως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐχάραξεν ἡμῖν ὡς αὐτὸς, ὀφείλομεν νὰ σεβασθῶμεν τὴν πίστιν ἣν ὠμόσαμεν, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀδυναμίας νὰ ἐκπληρώσωμεν μέχρι τέλους τὰ ἐπιβληθέντα ἡμῖν καθήκοντα. Οὕτω δὲ μόνον, Φίλιτατοι Ἀδελφοί, δυνάμεθα νὰ τιμήσωμεν τὴν πεβασμίαν αὐτοῦ μνήμην.

Ἐν αἰσθημα, ὑπεράνω παντὸς ἄλλου, πάλλει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Μασωνοῦ—ὁ ἔρωσ τῆς Πατρίδος. Ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τούτου, ἄς συνταχθῶμεν περὶ τὸν Υἱὸν τοῦ πεφιλημένου ἀδελφοῦ μας καὶ ἄς βοηθήσωμεν αὐτὸν ὅλαις δυνάμεσι νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν φιλιτάτην Βελγικὴν τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν της.

Δεχθῆτε, Φίλιτατοι Ἀδελφοί, τοὺς ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς μας κ.τ.λ.

Ὁ 1ος Μίγας-Ἐπόπτης ἐντὶ (ffors) τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου. (*)

Ἰωσήφ Βὰν Σῶρ (Schoor), 33^{ου}.

Ὁ Μίγας-Γραμματεὺς.

Κάρολος Λεμάγερ 31^{ου}.

Μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἔθνους τῷ βασιλεῖ κηδεῖαν, μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τῆς νέας βασιλείας, ἡ Μεγάλη Ἀνατολή, συνελθοῦσα εἰς ἐπίσημον συνεδρίασιν, ἐψηφίσαστο τὴν τέλεσιν πένθιμου τελετῆς παρὰ τῆς βελγικῆς Μασωνίας, τῇ 10 Φεβρουαρίου 1866, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Σεβαστοῦ Ἀδελφοῦ, τοῦ Ἐνδόξου Προστάτου τῆς Ἀδελφότητος (Ordre). Αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Μεγάλαι Ἀνατολαὶ προσεκλήθησαν εἰς τὴν τελετὴν ταύτην.

(*) Grand-Maitre κυρίως Μίγας Τίτων.

Ἀνατολή τῶν Βρυξελλῶν, τῇ 20ῃ ἡμέρᾳ τοῦ 11ου μηνὸς τοῦ 5865 ἔτους ἀπὸ τοῦ Ἀληθοῦς Φωτῆς.

Ἡ Μεγάλη Ἀνατολή τοῦ Βελγίου πρὸς τὰς τῆς ἀλλοδαπῆς Μεγάλας Ἀνατολάς.

Φίλιτατοι ἀδελφοί,

Ἐχομεν τὴν λυπηρὰν ἐντολήν νὰ γνωστοποιήσωμεν ὑμῖν τὴν μεγίστην ζημίαν τὴν προσγενομένην τῇ Μασωνίᾳ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Φιλιτάτου, Ἐνδόξου, καὶ Σεβασμίου Ἀδελφοῦ

ΛΕΟΠΟΛΔΟΥ ΤΟΥ ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ

ἵπποτου Καδόσς, (Kadosch) 30ου βαθμοῦ, Προστάτου τῆς βελγικῆς Μασωνίας.

Τὸ ἔθνος ἀπέδωκε περιφανεῖς τιμὰς τῷ Βασιλεῖ, ὅστις ἐβασίλευσε 34 ἔτη, χωρὶς νὰ παρεκκλίνῃ μίαν μόνην ἡμέραν τοῦ ὄρκου του, ἐπὶ λαοῦ ἐλευθέρου καὶ ἐκτιμῶντος τὰς ἐλευθερίας του.

Ἡ βελγικὴ Μασωνία ἔχει ἐπίσης καθήκον νὰ ἐκπληρώσῃ. Ἡ Μεγάλη Ἀνατολή τῆς Βελγικῆς ἀπεφάσισεν ἵνα πένθιμος κηδεῖα, ὀργανισθεῖσα φροντίσιν αὐτῆς, τιμῆσῃ τὴν μνήμην τοῦ Ἐνδόξου θανόντος Ἀδελφοῦ.

Ἴσως δὲ καὶ τὸ παράδειγμα βασιλέως, ἐξασκουντος ἐπὶ τοῦ ὕλικου (profane) θρόνου τὰς μεγάλας καὶ εὐγενεῖς μασωνικὰς ἀρετὰς, εἶναι ἀρκετὰ ἐπιβάλλον, ἵνα προτρέψῃ τὰς Ἀνατολάς ὅλων τῶν μερῶν νὰ παράσχωσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν Μασωνίαν τὴν σύμπραξιν τοῦ σεβασμοῦ αὐτῶν. Ἴσως ἐπίσης τὸ θέαμα τῶν Μασῶνων βέλγων τιμώντων ἐν τῷ Ναῶ αὐτῶν Βασιλεῖα, Ἀδελφὸν, ὅστις θέλει ἀφήσει ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἴχνη φωτεινὰ νοημοσύνης, φρονήσεως, γενικῶς θαυμασθείσης, εἶναι γεγονὸς ἱκανὸν νὰ δοξάσῃ τὴν παγκόσμιον Μασωνίαν, νὰ δικαιώσῃ καὶ νὰ αὐξήσῃ ἐτι ἐν τῷ κόσμῳ τὴν ὑπέσληψιν, ἣν χαίρει ἡ Ἀδελφότης μας, καὶ τὴν περικυκλοῦσαν αὐτὴν λαμπρότητα.

Ἐὰν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχητε, ἐλπίζομεν ὅτι θέλομεν λάβει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἴδωμεν τὴν Ἑμετέραν Μεγάλην Ἀνατολήν ἀντιπροσωπευομένην ὑπὸ πρεσβείας κατὰ τὴν μασωνικὴν ταύτην ἑορτήν.

Ἡ τελετὴ γενήσεται τὸ Σάββατον, τῇ 10ῃ ἡμέρᾳ τοῦ 12ου μηνὸς τοῦ 5865, ὥρα 7ῃ μεσοῦτης ἡμέρας (midi plein) ἐν Βρυξέλλαις, ἐν τῷ Ναῶ τῆς Μεγάλῆς Ἀνατολῆς.

Ὁ ἀδελφὸς 1ος Μίγας-Ἐπόπτης ἐντὶ (ffors) τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου.

Ἰωσήφ Βὰν Σῶρ (Schoor), 33^{ου}.

Ὁ ἀδελφὸς Μίγας Γραμματεὺς.

Κάρολος Λεμάγερ 31^{ου}.

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΤΕΛΕΤΗ.

Τῆ 10ῃ ἡμέρᾳ τοῦ 12ου μηνὸς τοῦ ἔτους 5865 τοῦ Ἀληθοῦς Φωτὸς, ἡ Μεγάλῃ Ἀνατολῇ τοῦ Βελγίου συνήλθε τακτικῶς καὶ ἐκτάκτως εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν συνεδριάσεων τῆς, ὅπως ἀπονείμῃ τὰ ὄσια τῷ Σεβαστῷ αὐτῆς Προστάτῃ, τῷ Φιλτάτῳ, Ἐνδοξοτάτῳ καὶ Σεβασμιωτάτῳ Ἀδελφῷ

ΛΕΟΠΟΛΔ ΤΟΥ ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΥΤΩΝ ΒΕΛΓΙΩΝ

Ἰσπότη Καδὸς (Kadosch) 30ου βαθμοῦ.

Ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν.

Τῆ 7ῃ ὥρᾳ μεσοῦσης ἡμέρας (Midiplein) ἐγένετο ἑναρξίς τῶν ἐργασιῶν εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν βαθμῶν (au grade d' apprenti) ὑπὸ τῶν ἐξῆς Ἀδελφῶν.

Σιγκάρτ, ἀντιπροσώπου τῆς Λέσχης τοῦ Μόνς (*) 1ου Μεγάλου Ἐπόπτου, ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Βουρλάρδ, ἀντιπροσώπου τῆς αὐτῆς Λέσχης, 2ου Μεγάλου Ἐπόπτου, ἐν τῇ στήλῃ τῆς Μεσημβρίας.

Ἐγερμαν, ἀντιπροσώπου τῆς Λέσχης τοῦ Ἀλόστ (*), ἐν τῇ στήλῃ τῆς Ἀρκτου.

Δεφρέ, ἀντιπροσώπου τῆς Λέσχης τῆς Λουβαίνης (*), ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ Μεγάλου Ῥήτορος.

Δεφονταίνου, ἀντιπροσώπου τῆς Λέσχης Σαρλερουά (*), ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ Μεγάλου Γραμματέως.

Τὰ χρέη τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου τῶν Τελετῶν ἐξετελοῦντο ὑπὸ τοῦ Ἀδελφοῦ Φ. Φουρκώλτ.

Ἡ φυλακὴ τοῦ Ναοῦ ἐνεπιστεύθη τῷ Ἀδελφῷ Τερεμῶν, ἀντιπροσώπῳ τῆς Λέσχης τῆς Λουβαίνης.

(*) Πόλεις τοῦ Βελγίου.

Ἀφοῦ ἡ Μεγάλῃ Ἀνατολῇ συνεχροτήθη εἰς Λέσχην, ὁ Ἀδελφὸς 1ος Μέγας Ἐπόπτης προσκαλεῖ τὸν ἀδελφὸν Μέγαν Διδάσκαλον τῶν Τελετῶν νὰ ἀφήσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ Ναοῦ ἐλευθέραν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν βελγικῶν Λεσχῶν, ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων ὤφειλε νὰ τελεσθῇ ἡ ἐπικήδειος ἑορτῆ.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τῶν Τελετῶν εἰσάγει τοὺς ἀντιπροσώπους, εἰς χιλίους ἕως χιλίους διακοσίους συμποσούμενους, προπορευομένων τῶν Σεβασμίων αὐτῶν λαμβάνουσι δὲ θέσιν εἰς τὰς στήλας κατὰ τάξιν τῆς ἀρχαιότητος τῶν Λεσχῶν εἰς ἃς ἀνήκον, ὡς ἐξῆς :

1ον. Ἡ Καλὴ φίλια, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοῦ Ναμούρ. (*)

2ον. Οἱ Ἀληθεῖς φίλοι τῆς ἐνώσεως καὶ τῆς Προόδου συνηνωμένοι, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῶν Βρυξελλῶν.

3ον. Οἱ Φιλάνθρωποι φίλοι (les Amis Philanthropes), ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῶν Βρυξελλῶν.

4ον. Ἡ Τελεία Ἐρωσις, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Μόνς.

5ον. Ἡ Καρτερία, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Λουβαίνης.

6ον. Οἱ φίλοι τοῦ Ἐμπορίου καὶ ἡ Ἐγκαρτέρησις συνηνωμένοι, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Ἀνβέρσης (*).

7ον. Τὸ Μέλλον καὶ ἡ Βιομηχανία, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοῦ Σαρλερουά.

8ον. Οἱ Ὀπαδοὶ τῆς Θέμιδος, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Ἀνβέρσης.

9ον. Ἡ Τελεία Ὁμόνοια καὶ ὁ Ἀστήρ συνηνωμένοι, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Λιέγης. (*)

10ον. Οἱ Φιλάδελφοι καὶ οἱ φίλοι

(*) Πόλεις τοῦ Βελγίου.

τῆς Προόδου συνηνωμένοι, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Βερδιέρης (Verviers).
11ον. Ἡ Ἀγέγερσις, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Ἀλόστ.

12ον. Οἱ φίλοι τῆς Τελείας Ὁμοφροσύνης, ἐν τῇ Ἀνατολῇ τῆς Ουαί (Huy).

Ἀφοῦ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν βελγικῶν Λεσχῶν ἔλαβον τὰς θέσεις τῶν, ὁ Ἀδελφὸς 1ος Μέγας Ἐπόπτης ἀναγγέλλει ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ 61ον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ τῆς Μεγάλῃς Ἀνατολῆς, ὁ Γαληνότατος Μέγας Ἐθνικὸς (National) Διδάσκαλος μέλλει νὰ εἰσαχθῇ μετὰ τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ τιμῶν, ἐκτὸς ἐκείνων αἵτινες ἐμποδίζονται ὑπὸ τοῦ χαρακτῆρος τῆς προετοιμαζομένης πενήθιμου τελετῆς.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τῶν Τελετῶν ἀναβαίνει εἰς τὸν πρόδομον τοῦ Ναοῦ καὶ ἀγγέλλει ὅτι εἰσηλθὼν ὁ Γαληνότατος (Sérénissime) Μέγας Διδάσκαλος.

Ὅτε ἐφθασε παρὰ τὸν Μασωνικὸν Θρόνον, ὁ 1ος Μέγας Ἐπόπτης τῶ ἀποτείνει τὴν ἀκόλουθον προσαγόρευσιν :

Γαληνότατε Μέγα Διδάσκαλε.

Καλῶς ἤλθατε ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀκόμη τῶν δακρύων, αἱ καρδίαι μας σὰς περιπτύσσονται μετ' ἀδελφικῆς χαρᾶς. Σήμερον δὲν εἶναι ἡμέρα ἐπιδεικτικῆς ὑποδοχῆς, ἀλλ' ἡμέρα πένθους. Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ δείξωμεν ἄλλοτε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην ἡμῶν, συγχωρήσατε ἵνα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὦμεν ὀλοκλήρως προσηλωμένοι τῷ εὐσεβεῖ σκοπῷ τῷ λαχόντι ἡμῖν.

Ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ 1ου Μεγάλου Ἐπόπτου τοῦ Ἀδελφοῦ Ἰ. Βάν Σῶρ, ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος, ἐχαιρετήθη διὰ τῶν ἐν χρήσει σημείων καὶ τῶν ἀμυδρῶν χειροκροτήσεων (batteries sourdes). Ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος ἀποκρίνεται ὡς ἐξῆς.

Ἀδελφοί μου.

Ἀπορῶ τίνι τρόπῳ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς εὐχαριστήσεις μου διὰ τὴν καλὴν καὶ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν σας. Ἐπ' ἰδίῳ ὀνόματι, ἐπ' ὀνόματι ὀλοκλήρου τῆς Ἀδελφότητος σὰς εὐχαριστῶ ἐκ βαθέων ἐπὶ τῇ ἐνδείξει ταύτῃ τῇ ἀποδιδόμενη εἰς τὰ ὑψηλὰ μασωνικά καθήκοντα, ἅτινα εἶμαι περιβεβλημένος τὴν στιγμὴν ταύτην.

Πιστεύσατέ το, ὄφειλε νὰ τύχη περιστάσις τοιαύτη, οἷα ἡ συναγείρασα ἡμᾶς σήμερον ἐπὶ τῷ αὐτῷ, ἵνα καταπεισθῶ νὰ δεχθῶ τὰς τιμὰς, τὰς ὀφειλομένας πρὸς τὸν προεξάρχοντα τῆς Μεγάλῃς Ἀνατολῆς, καὶ ἵνα ἀποκλίνω οὕτω τῆς ὁδοῦ, ἣν ἐχάραξα ὅτε, πρὸ τριῶν, μετ' οὐ πολὺ, ἐτῶν, ἐδέχθην, ὑπὸ τίτλον ἐντελῶς προσωρινόν, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνωτέρου τούτου μασωνικοῦ συλλόγου (collège). Ἡ ἐντολή μου ἐγγίζει περὶ τὸ τέλος τῆς, καὶ μετὰ μικρόν ἡ Μεγάλῃ Βελγικῇ Ἀνατολῇ μέλλει νὰ συγκαλεσθῇ ἵνα ἐκλέξῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἀδελφότητος (Ordre). Καὶ ἂν σήμερον ἐκβιάζω τὰς διαθέσεις μου, τοῦτο προέρχεται, διότι αἱ περιστάσεις μὴ ἐπιβάλλουσι νὰ μεταβιβάσω εἰς τὸν διαδεχθησόμενόν με τὸ Μέγα τοῦ Διδασκάλου Ἀξίωμα (Maîtrise) (1), περικυκλωμένον ὑπὸ τῆς σεβαστῆς ἐκείνης λαμπρότητος, ἥτις εἶναι τὸ πολυτιμότερον ἐχέγγυον τῆς ἠθικῆς ἐξουσίας του.

Ἐπίσης δὲ καὶ ἐγὼ συγχωρήσατε νὰ σᾶς ἀπευθίνω τοὺς ἀδελφικούς χαιρετισμούς μου, χρώμενος τὰ συνήθη σημεῖα, καὶ τῆς ἀμυδρᾶς χειροκροτήσεως, ἥτις μόνη εἶναι συγκεχωρημένη ἡμῖν κατὰ τὴν ὀδυνηρὰν ταύτην περίστασιν.

Ἀφοῦ ἔλαβε παρὰ τοῦ 1ου Μεγάλου Ἐπόπτου τὸ σφυρίον, σημεῖον τῆς ἐξουσίας του, ὁ Γαληνότατος Ἐθνικὸς (national) Μέγας Διδάσκαλος ἀνταλλάσσει μετ' αὐτοῦ τὸ ἀδελφικὸν πρόσπτυγμα καὶ κάθεται ἐπὶ τοῦ

(1) Ἐνταῦθα ἀποροῦμεν λέξεως· Maîtrise ἢ Grande Maîtrise σημαίνει ἀξίωμα καὶ ἀρχὴν, ἥτις ἐδίδοτο ἄλλοτε εἰς τινὰς ἀρχηγούς στρατιωτικούς καὶ τῆς ἱπποσύνης· ἐπίσης δὲ καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ κυρίου ἤτοι διδασκάλου εἰς τὰς τέχναις καὶ ἐπιστήμας, ὅπερ κοινῶς, νομίζομεν, λέγεται μαστοροσύνη. Ἐνταῦθα δὲ πρέπει ἡ λέξις τεκτοσύνη.

θίνας ὄχθην μετὰ τῆς τοῦ Σταδίου εἶχε ἀψίδα πεντήκοντα ποδῶν ὕψους. Εἰς Σπάρτην φθίνονται ἀκόμη ἐπὶ τῶν πετρῶν τῆς ὄχθης οἱ κρῖκοι οἱ χοντρεύσαντες ἄλλοτε ἵνα δένωσι τὰς γαλέρας (!), καὶ τώρα μόλις τὸ ὕδωρ βρέχει τὰ γόνυ τοῦ διαβάτου. Τέλος δὲ Ἰναχος, ὅστις ἦτο πλεύτεμος μέχρι τοῦ Ἀργόου, εἶναι χερσάρτος στεγνός, ἐκτὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ὑετῶν (!) — (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). (2)

Ἡ ΡΩΣΣΙΑ ἔγχε διαδοχικῶς 5 πρωτεύουσας:

α. Τὸ Μέγα Νοβογορώδ.

β. Τὸ Κίεβον, πόλιν πλουσίαν, ἣν οἱ Ἕλληνες (;) ἐκάλουν Καπούην τῆς Ἀρκτου, καταστραφεῖσαν τῷ 1124. Εἶχεν 600 ἐκκλησίας! καὶ πύλιν χρυτῆν, ὡς ἡ Κωνσταντινούπολις.

γ. Τὴν Βλαδιμίρην, δ', τὴν Μόσχαν καὶ ε, τὴν Πετρούπουλιν.

Περὶ τοῦ Τούρκου λέγουσιν ὅτι φθίνεται ἐστρατοπεδευμένος ἐπὶ τῆς Εὐρώπης· δὲν δύναται τις ἄραγε νὰ εἴπῃ, ἐπίσης καλῶς, ὅτι καὶ ὁ Ῥώσος φαίνεται ὅτι μόνον ἐστρατοπεδευμένος εἶναι ἐπὶ τῆς Ῥωσσίας; Δὲν ὁμοιάζει πρὸς τοὺς ἀνησύχους ἐκείνους ἀνθρώπους τοὺς ἀλλάσσοντα; ἀδιακόπως οἰκημα; Καὶ φρονοῦμεν ὅτι ἐὰν ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἐτυγχώρουν ἤθελεν ἐκλέξει τὴν Κωνσταντινούπολιν ὡς νέαν πρωτεύουσαν, ὅπερ δὲν ἐπιθυμοῦμεν.

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ πρόοδος τοῦ Ῥωστικοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ Πέτρου τοῦ Α' μέχρι σήμερον.

Κατὰ τὴν ἀνάβασιν Πέτρου τοῦ Α' τῷ 1689 15, 006, 000

Κατὰ τὴν ἀνάβασιν Αἰκατερίνης κατὰ τῷ 1762 23, 000, 000

Κατὰ τὸν θάνατον τῆς Αἰκατερίνης τῷ 1796 53, 000, 000

Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου τῷ 1825 58, 000 000.

Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικολάου τῷ 1855 62, 000 000.

Ἡ αὐξήσις δὲ αὕτη τοῦ πληθυσμοῦ,

(1) Strong, σελίς 167, 169.

(2) Ἡμεῖς τοῦλάχιστον εἰς οὐδέναι τῶν ἑλλήνων συγγραφέων ἀνιγνωμέν ποτε τὰ ἀνωτέρω· ἤδη δὲ τραφόντες ταῦτα ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὸν Στρέβωνα, ὅστις λέγει... ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὅ μὲν Κηφισοὺς... ῥέων διὰ τοῦ πεδίου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ γέφυρα καὶ οἱ γεφυρισμοὶ... θέρους δὲ μειοῦται τελείως κ. τ. λ.

λαοῦ τόσῳ κακῶς κειμένῳ καὶ διαιτομένῳ, δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τοὺς γενικοὺς φυτικούς τῶν τοιούτων φαινομένων κανόνας, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τοῦ ἐδάφους ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μέχρι σήμερον διότι ἐπροχώρησε 700 μὲν μίλια πρὸς τὸ Βερολίνον, Δρέσδαν, Μόναχον, Βιέννην καὶ Παρίσιον, 500 μίλια πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, 630 δὲ πρὸς τὴν Στοκόλμην καὶ 4000 μίλια πρὸς τὸ Τεχεράν!

Κατέχει ἐδάφους κατὰ τὴν γνώμην τινῶν, ἱκανὸν νὰ διαθρέψῃ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, ἐὰν ἦτο εὐφορον.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΕΠΕΙΔΗ πάντες ἔχουσι ἐστραξιμένα τὰ βλέμματα πρὸς τὰς ἐμπολέμους δυνάμεις δίδομεν σήμερον τὴν ἀκόλουθον στατιστικὴν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν φύλων τῆς Αὐστριακῆς χώρας.

Ἡ αὐτοκρατορία αὕτη ἔχει μεγίστην ποικιλίαν λαῶν, καὶ ἐκπλήττει τοὺς πάντας πῶς μικρὸς ἀριθμὸς Γερμανῶν, διεσκορπισμένους ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἐκτεταμένης ταύτης χώρας, ἠδυνήθη νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἔχουσιν οὔτε ἦθη, οὔτε γλῶσσαν, οὔτε τίποτε ἄλλο κοινὸν μετ' αὐτῶν.

Ἡ Αὐστρία ἔχει 34,451,681 κατοίκων· ἐξ ὧν Γερμανοὶ εἶναι 7,000,000 μόνον· Σλάβοι 15,000,000 περίπου· Ἴταλοὶ καὶ Μολδοβλάχοι 7,000,000 σχεδόν· Μαγαρόροι (Οὐγγροὶ) 5,000,000 καὶ 500,000 Ἑβραῖοι.

Ὁ στρατὸς τῆς Αὐστρίας ἐννοεῖται ὅτι σύγκειται ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων λαῶν ἐπιτηδείως συγκεχωρημένων καὶ ἀναμειγμένων καὶ δικτηρεῖται δι' αὐστηρῆς πειθαρχίας.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος.— Ἀθήρ—ἀήρ.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Εἶμαι νηρός τις ἀλλέω· πλὴν, ἐν θέλῃς σημασίαν· Καὶ τὰ σώματα τοῦ κόσμου ἔχω διακατεκίαν· Ἄν μὲ ἀποκεφαλίσῃς εἰς τὰ ὕδατα δὲν μίνω, Ἄλλ' ἐπὶ θηρᾶς παῦσα εἰς τὰ ὕψη ἀναβάνω, Ἄν δ' ἀντιψυχῆς θελήσω κεφαλὴν νάχω δασεῖαν, Θά κατασταθῶ ἀμείως ἀπεχθῆς εἰς τὴν κοινωσίαν, Ε. Σ.